

časopis 54. Loubkařské Chrudimi

VĀHĀDLO

číslo 2.

sobota 2. července 2005

+++ na na haach
+++
+++

čtete na straně
2, 3, 4, 5 a 10

hořke novinky

čtete na straně 11

čtete na straně 12

KAM VEČER ANEB OD ČEHO JSOU FESTIVALY?

Umíte si představit festival amatérského divadla třeba v Praze nebo v Brně? Já si to sice představit umím, ale vůbec se mi ta představa nelíbí. Kdyby večer skončilo představení a účastníci festivalu se rozjeli tramvají nebo metrem do svých ubytoven, tak jistě cítíte, že by to jaksí nebylo ono. Festivaly amatérského divadla prostě patří na malé město, protože jedině na malém městě se

může vytvořit ta správná atmosféra pospolitosti a družnosti, která dělá festival festivalem. Proto tvoří nedílnou součást festivalového prostoru – vedle prostor ke hraní - i rozličné hospůdky, vinárny, putyky, bary i čajovny v blízkém okolí.

Bez nich by to prostě nebylo ono. Pokud ještě nevíte, kam večer zajít, máme pro vás dva typy: vinárna na terase Muzea loutkářských kultur, zvaná

těž „Kačenka“ (měla by mítí otevřeno dle potřeby). Stejně tak majitel známé restaurace „Modrá hvězda“ (rovněž časté útočiště vyprahlých loutkářských hrdel) nás upozornil, že otevírací doba jeho podniku bude v době festivalové šita dle našich potřeb – tedy do rána, bude-li žízeň. Ostatně slovo „festival“ původně znamená slavnost a proto slavte, hodujte, bavte se a radujte – od toho tu festivaly jsou! T.K.

Rozhovor se souborem SaVo Plzeň

Je pro vás důležitý příběh? Nebo je to spíš záminka pro představení... Hledáte děle téma, které chcete hrát?

Představitelka titulní role: To není otázka na nás. Teď to řeknu ošklivě, ale text nám byl přidělen. Ale příběh nás docela vtáhnul. Bylo milé na tom něco dělat.

Takže vám ho dal někdo, kdo si myslí, že vás zná, tedy vaše paní vedoucí (Dagmar Jandová). A baráčky jste si dělali sami? A tu loutku...

Jandová: Původně tato inscenace nebyla myšlena ani tak divácky. On to vyráběl Vašek Pytlíků, který byl dlouholetý loutkář a tragicky zahynul. Protože jsem s ním dělala režii tohoto a dělali jsme to s jednou divčínou, tak jsme se rozhodli to k výročí oprášit. Našli jsme si k tomu téma škádlení mezi dívkou a klukem.

Téma škádlení mezi partnery na jevišti vzniklo při zkouškách nebo je dáno scénářem předem?

Jandová: Při zkoušení.

Petr Vydra

bez váhání aneb první reakce po představení

■ Baráčky byly milý, jenom to chvílemi bylo trochu zdouhavý.

■ Baráčky mají technologické fóry, dobrý, ale nějak se vytratilo, o čom to je.

■ Proč ten dům chce s tím pánem někam jít.

■ Baráčky se strašně vleklý.

TO JE MŮJ DŮM, SAVo, PLZEŇ

úvahadlo porotcovo

V úpravě a režii Dagmar Jandové se znovu vrátil do loutkového divadla neobyčejně vděčný text o domu, který se zamiloval do svého pána, nechce zůstat sám a chce se plně podílet na jeho životě. Proto chce se svým pánem chodit na procházky a vlastně jej zpočátku doslova pronásleduje. Pro loutkové divadlo je to předloha téměř ideální, neboť tu ožívají věci – a to způsobem přímo zázračným. Plzeňské představení si také tuto polohu svým způsobem vychutnalo. Hraje se na dvou spojených stolech, skoro by se dalo říci v jakémsi intimním prostoru. A v něm je položen důraz především na loutku hlavního představitele, pana Bruma, jenž se pohybuje s velkou grácií, obratností a věrohodností. A samozřejmě jsou potom do pohybu dány i všechny situace, kdy dům vstupuje

v závěsu za svým pánem do lidského života. Nad touto loutkovou rovinou je potom provedena rovina obou herců, kteří částečně svou tělesností rozvíjejí a upřesňují akce předmětů, částečně ovšem budují i rovinu další, rovinu herců, kteří zaujímají vztah k příběhu předváděnému v loutkách. Tady nastávají jisté problémy, kdy se aktivita obou herců osamostatňuje a rozbíhá příliš do šířky, takže zatemňuje nebo oslabuje smysl příběhu prováděného loutkou. Největší problém je ovšem v tom, že inscenace vlastně nedojde ke smyslu, jenž je v tom příběhu domu a jeho pána ukryt. Neboť v okamžiku, kdy dojde k dohodě a pán dojde na procházku provázen nejen domem, ale třeba i garáží, se běžné a rutinní zvyky každodenního života proměňují v cosi téměř iracionálního, ale nepochybně nádherného. A tak skrze tuto proměnu by mělo vstoupit v představení do všedních dnů poezie a imaginace. A to se bohužel nestane.

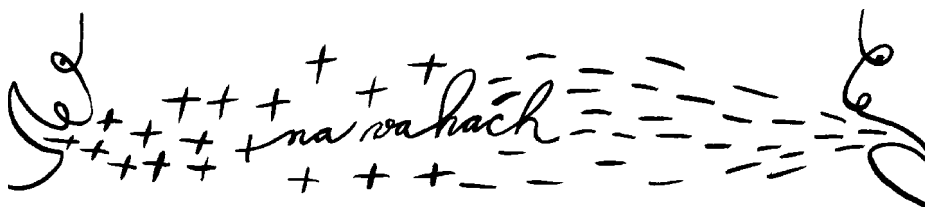
Jan Císař

Co je to rubrika „na vahách“ aneb co je to „stínová porota“?

Dalším pohledem na soutěžní inscenace – vedle recenzí odborné poroty (rubrika „úvahadlo porotcovo“) a prvních reakcí diváků po představení (rubrika „bez váhání“) - budou verдикty tzv. stínové poroty. Členy stínové poroty jsou účastníci festivalu, jejichž identita zůstane utajena. Stínoví porotci mají za úkol zformulovat v několika větách svůj názor na každé představení, které navštíví. Odměnou za to jim bude pocit z dobře vykonané práce a radost z toho, že přispěli dobré věci (no, možná i něco navíc, ale to nechci předbíhat). Abychom dodrželi princip vyváženosti, rozdělili jsme stínové porotce na ty, kteří budou sledovat klady a na ty, kteří budou sledovat zápory jednotlivých představení. Role stínového porotce je navýsost čestná (ale nechci předbíhat), proto bude běžné, jestliže jeden porotce nepokryje všechna představení. Může se také stát, že porotce odjede. Nebo se naopak objeví, protože se mu zachce být stínovým porotcem. Vidíš, vážený čtenáři, jaké pole působnosti se tu otevírá i tobě...?!

(red)

+ Dězkyl & Hajd: Dva mladí herci – ona a on ukázali na kratičké pohádky Paula Growese, co všechno se pod vedením Danušky Jandové naučili. Není toho málo, leč byl jsem tak trochu uchozený...

+ Aibišek: Aibiškovi se líbilo představení!

Tam byl kluk a holka a klukovi umřel pán a holka klukovi dala pusu a pán už nebyl mrtvej. Ale kluk se pořád zlobil. To se Aibiškovi líbilo, jak se zlobil, ale radši měl Aibišek tu holku. Holka měla domeček velice krásný! Chodící! Akorát pro Aibiška. Aibišek by s domem chodil a na pána bychom se vyprdli.

– Slamák: Hra nad loutkami – tedy vztah kluka a holky - byla trochu kaširovaná, tedy markýrovaná a nevycházela z těch lidí, i když ji relativně dovedně interpretovaly. Nebyla vlastně autentická (ta hra) a proto se ty prostředky („herecké“) stávaly poněkud protivnými.

– Huncut: Tak nevím, nevím, představení se táhlo a táhlo. prostě vázl temporytmus. Tak nevím jakou souvislost měl příběh domu a pana Bruma a hraný příběh protagonistů. Nějak k sobě nepasovaly.

HRNEČKU VAŘ!, J. HOLASOVÁ, VÁCLAVICE

úvahadlo porostovo

...přijďte bude i kaše...dočetl jsem se v programu. Přišel jsem a kaše byla. Podávaná v maňáskovém divadle a mně chutnala báječně. Skvělé strhující tempo, prostý způsob vyprávění, který jsem si moc užíval, úžasný herecký výkon. V jednoduchosti je síla. Proti původní pohádkové předloze, se obě hlavní postavy daleko víc

vyprofilovali na dobré – Anička, a špatné- teta a myslím, že to byla strefa do černého. Maňáskové kukátko tohle potřebuje, svižnou a ostrou akci. Myslím, že se vždycky nemusí podařit tempo představení udržet, ale to nebyl případ představení, které jsem já viděl. Jako kluk jsem vždycky měl radši krupičkovou kaši řidší konzistence. Ta podávaná včera byla pořádně hutná, já si však i tak moc pošťáknul!!

Marek Zákostelecký

Rozhovor s Jarkou Holasovou

Představení hrajete především pro dětské publikum, jak děti při představeních reagují?

V mateřských školách vychází to představení daleko lépe. Když ho hraju pro děti má i jiný konec – v závěru přicházejí sedláci a děti se zapojí do hry. Podle reakcí jsem se tady rozhodla změnit konec.

Cítíte tedy rozdíl mezi dětským a festivalovým publikem?

Určitě. I když třeba na přehlídce v Hradci Králové to představení dopadlo snad úplně nejlíp, protože diváci na tu hru přistoupili hned od začátku. Možná to tady ale byla moje chyba, nevím. Někdy se diváci chytí, jindy ne (mluvíme o představení od 14,00 hodin, poznámka redakce).

Jak dlouho už to představení hrajete?

Vymyslela jsem ho už před mnoha lety, pak jsem ho odložila a teď jsem se k němu zase vrátila.

Představení hrajete sama. Je to pro vás spíš výjimka nebo hrajete v nějakém souboru?

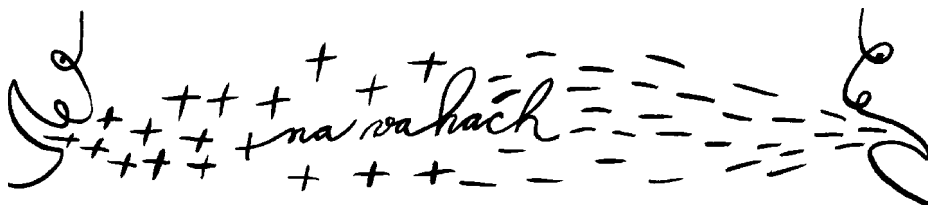
Většinou hraju sama. Je to pro mě nejpraktičtější. Když si řeknu, že budu večer v kuchyni zkoušet, tak rozdělám oponu a můžu hned začít.

Scénu si vyrábíte taky sama?

Ne. To bych si asi uřízla ruku. Scénu mi vyrábí manžel, který je v tom zručnější.

Děkuji za rozhovor

T.K.

+ Džekyl & Hajd: Bylo to milé, pohádku mládí v této podobě můžu. Klidně s nášupem. Vždycky se skláním v hlubokém obdivu před tím, kdo si troufne předstoupit před diváky sám!

- bělohávek: Občas „mrckovala“, ale jen občas.

+ Aibíšek: Aibíšekovi se líbilo divadlo. Nejdřív se lekl, Aibíšek, trošičku, protože tam byla kaše. Ale pak se už nebál, protože kašičku uvařila maličká miloučká panička. Panička povídala a povídala. Asi nechtěl by tu kaši baštit. Bylo jí moc a Aibíšek by se přejedl.

- Valach: Ta kaša, co ju na začátku dávala těm děckám, byla stará, jasně jsem to viděl. Když sa na divadle nabízí kaša, tak by ta kaša měla být čerstvá. Jinak když by ju někdo sněd, mohl by dostať břuchabof.

Bez váhání

■ Chtěla jsem ochutnat tu kaši, ale vypadala tak nějak staře, tak jsem ji radši nejedla.

■ Je to spíš pro děti a těm se to líbilo.

■ Líbila se mi kaše, jak vylejzala z hrníčku – dobrej nápad.

■ Nemám moc rád, když herec takhle kontaktuje diváky, je to, myslím, zbytečný.

■ Při představení jsem dostala chuť na kaši, tak si zajdu do čajovny a dám si salep.

Bez váhání

- Co se vleče, neutěče.
- Mně se moc líbila princezna, ty její šaty.
- Jsem překvapená, že ačkoli bylo představení inzerované pro děti od 4 let, pobavili se i dospělí.
- Podivné bylo dotazování se diváků, tam už to trochu zavádělo odpovídat ne.
- Řekla bych, že jim to jaksí vážlo.
- Bylo sice obdivuhodné že to hráli dva herci, nicméně, nějak to postrádalo jakoukoli gradaci.
- Bylo to takové statické a strašlivě mi vadilo, že ta ženská hrozně ječela.

Rozhovor s Pavlínou Kordovou

Soubor Kordula z Liberce přijel na LCh s inscenací Pták Žal. Po představení jsme se zeptali ženské poloviny souboru, tj. Pavlína Kordové na několik podrobností k uvedené inscenaci.

Můžete říct něco ke vzniku vašeho souboru?

To je takové zvláštní, protože Ruda Krause (mužská polovina souboru) má svoje divadlo, které má dlouholetou tradici. Jsou marionetáři a já jsem původně také marionetář. Chtěli jsme si ale společně zkusit udělat i trochu jiné divadlo a tak jsme zvolili javajky. Tím vlastně vznikl náš soubor.

Hrajete toto představení dlouho?

Bojujeme s ním už druhým rokem. Mělo to spoustu podob, vývoj, hledání. Třeba jsme dlouho řešili, jestli namalovat loutkám tvář a oči. Ptala jsem se čtyřletých dětí, které na tom představení byly, jestli jim to nevádí. Ukázalo se, že konkrétně namalované obličej nepostrádají a nám to zase přináší daleko širší možnosti výrazu, takže ta zkratka funguje.

Jak jste vnímali reakce publika?

Samozřejmě je vždycky snazší hrát pro plné hlediště. Tady byla spousta diváků a přátel, kteří byli vstřícní, milí a smáli se. Takže musím říct, že se nám hrálo až překvapivě dobře, i když máme respekt před chrudimským publikem. Jsou tu zkušení diváci a zkušení loutkoherci, takže se člověk stydí udělat nějakou chybu, protože to hned poznají.

Co bylo podněte pro vytvoření inscenace?

Divadlo se dá udělat ze všeho a na cokoli. Kamarádka má muže, který vlastní dravce. Jednou mi řekla, abychom udělali nějakou pohádku, ve které budou ptáci. Pak že bychom mohli jezdit hrát společně na hrady a zámky. Začala jsem tedy hledat a našla jsem pohádku, která se jmenovala Pták Žal. Ale ten název byl jen první impuls. Příběh pohádky mě velmi zajímal sám o sobě, protože je to problém, který je podle mého názoru v dnešní době hodně častý. Člověk přemýšlí o tom, co je to pravé opravdové štěstí a v čem a o čem je vlastně život.

Proč jste zvolili rámec jarmarečního divadla?

Potřebovali jsme být mobilní, abychom to měli rychle postavené a rychle zase složené. Tak to vedlo k tomuto projevu. Musím ale říct, že jsme představení hráli v řadě divadel a zase to má úplně jiný rozměr. Můžeme si v tom hrát s jinými nuancemi a jemnostmi, což třeba prostor venku nedovoluje.

PTÁK ŽAL, KORDULA, LIBEREC

Vahadlo poročovo

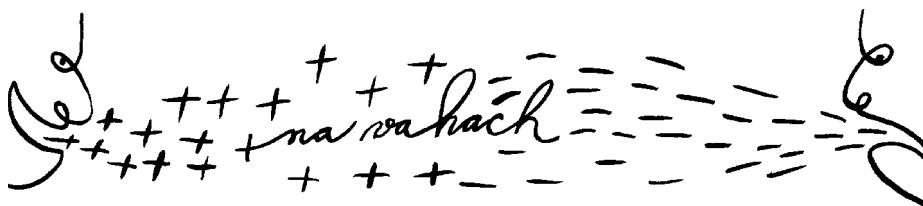
Soubor Kordula si dal těžký úkol. Představení Pták Žal je ambiciózním pokusem o mnohovrstevnatý příběh. Jenže jak už to tak bývá – čeho je moc, toho je příliš. A tak jsme zahlceni několika rovinami, které spolu nekooperují, ale naopak jedna přes druhou diváka spíš matou a zavádějí. Odvádějí jeho pozornost a protože ani inscenátoři si neurčili, která z těchto rovin je ta důležitá, nosná, ztrácí se v příběhu i oni sami.

Stylizace jakéhosi rámce (herecká i kostýmová) představuje potulné komedianty, kteří donuceni okolnostmi zůstávají na místě a tak nám tedy zahrají. Jenže už tady nastupuje vážně se tváříci osudovost, představovaná kartami, které určují budoucí život hlavní loutkové postavy – princezny. Pyšně a zhyčkané princezně se zásadně změní život, když si přeje mít žal. Jenže už tady je motivace slabá. Je to jen tak jakoby mimoděk – „chůvo kup mi žal“, ale právě tohle je důležitý

moment. Ona ho chce, protože ho má každý, jen ona – princezna – ne. V okamžiku, kdy ho získá a tedy začíná cesta za proměnou v lepšího člověka, právě na základě prožitého utrpení a žalu, by měl příběh nabývat na síle. Ale my vidíme a hlavně slyšíme ukňouranou princeznu. Věci se nějak dějí, nějak tak přeběhnou, ale přitom jsou rámovány výkladem z karet a avizovány jako „teď něco uvidíte“, ale nevidíme. Závěrečná katarze, kdy se princezna rozhodne nevrátit se do bohatství a zapomenout, nýbrž si ponechá chudobu a bolestné vzpomínky, protože je tam jedna krásná, vzpomínka na její dítě, doslova přešumí a šup už je tu, kde se vzal tu se vzal happy end.

Problém inscenace je i v tom, že je rozkouskovaná do jednotlivých obrazů – loutkových i činoherních a odcházení z těch loutkových občas vypadá, že ty loutky zahodili. Rozhodně je ale tohle představení velkou výzvou a souboru nelze upřít nejen odvalu, ale i vitalitu a ochotu se s tak zvláštní a obtížnou látkou poprat.

Dáda Weissová

+ Džekyl & Hajd: Jednoduché a půvabné javajky + působivá scénografie + dva herci bojující s únavou a s občas se vzpouzejícím materiálem = sympaticky nakročené.

- bělohávek: Nezajiskřilo. Divné rozuzlení.

+ Aibíšek: Aibíškovi se líbilo divadlo. Červená křeslička. Zlatí pegasové a harfy, zlaté ratolesti. Šest talířů na stropě s osmi žárovíčkami, kulatá okýnka v šesti dveřích. Aibíšek byl potichoučku, protože pan scénograf krásně spinkal.

KYBAJVÁS PRO TAK CO?!, CHLUMEC NAD CIDLINOU

loutkadlo povotovo

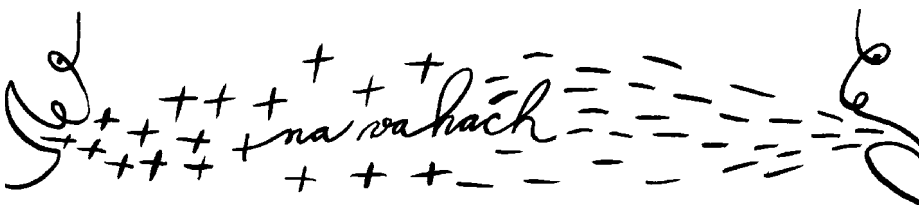
Bájk, príslovia – spoločné pre nich je to, že v sebe ukrývajú skúsenosť niekoľkých generácií. Ako s týmto odkazom generácií dokážu naložiť dnešní gymnazisti, nám ukázal súbor „Tak co?!“

Každá z častí inscenácie, ktorú by sme skor mohli nazvať revuálnym programom alebo študentskou „besídkou“, nesie v sebe svojráznu mladícku, miestami až drsnú interpretáciu, ktorá nám súbor predstavuje ako tvorivo potenciálny. Inscenačné, prevažne výtvarné nápady, však častokrát pôsobia samoúčelne, ilustratívne a aj keď v jednotlivostiach predstavenie dokonca

pobaví, jako celok sa rozpadá. Inscenácia totiž postráda dramaturgický výber, vnútornú súvislosť medzi vybranými bajkami a prísloviami. Takýmto spôsobom, ak to pritiahneme za vlasy, by bolo možné inscenáciu režazíť až donekonečna. Aj keď každá z častí má svoju pointu, chýba záverečná pointa celého predstavenia, za ktorou by sme možno našli odpoveď na otázku, prečo si súbor zvolil práve bajky a príslovia a prečo práve takýmto spôsobom.

Napriek výhradám však súboru „Tak co?!“ nemožno uprieť jeho originalitu, ktorá zasiahne prevažne generačne spriaznené publikum a myslím, že nielen mňa presvedčil o tom, že v jeho podaní sa máme v budúcnosti na čo tešiť.

Peter Janků

+ Džekyl & Hajd: Príval energie, radosť z recese a vtipné zvídacie loutky. Moje počáteční nadšení se postupně vytrácelo s ubývajícimi nápady...

+ Aibíšek: Já, Aibíšekovi se hodně líbilo divadlo! Tam byli lidi a ti si hráli. To Aibíšek rád. Usmíval se, usmíval a občas uši špicoval, aby něco slyšel. Ale kotě neslyšel, tak se beztak usmíval, protože tu byli lidi, co dělali divadlo jako bazén, aby se v něm ostatní mohli koupat. Tak se Aibíšek taky koupal, i když přšelo.

- Slamák: Dá se vytknout, že ve chvíli, kdy vodili punčochové maňásky, jim nebylo tak docela rozumět.

Rozhovor se souborem Tak co?!, Chlumeck nad Cidlinou

Je pro vás důležité téma a vybíráte si ho sami, nebo s někým spolupracujete? Nebo je výběr rychlejší záležitostí a ani se ho moc neúčastníte?

Je to tak, že Romana (Hlubučková, vedoucí souboru) nám přinesla knihu, hodně tlustou. Dala nám spoustu bajek a my jsme si to pročítaly. Vybíraly jsme si ty nejlepší.

Romana: Aby se shodly na tom, co vlastně chtějí sdělit. Každého zaujme něco jiného a je potřeba, aby se ujednotily. Nemůžeme hrát deset bajek, ale dvě tři.

Máte jednoho tahouna na vymýšlení těch fórů, kvízů a podobně?

Ne. Jasně že kluci jsou třeba přes techniku, do toho jim moc nekecáme. Ale všichni to vymýšlíme společně.

Jak dlouho děláte v tomhle složení?

Soubor existuje pět let, ale v tomhle složení rok. Hodně se rozrůstáme.

Vy jste ZUŠka, takže dostáváte vysvědčení. Jaké bylo letos?

Včera jsme ho dostaly.

A to vás rodiče pustili po vysvědčení?

Romana: Mínlý týden v Hradci na festivalu jsme si v čajovně slavnostně rozdaly vysvědčení.

Známky dobrý?

Výborný.

PV

bez váhání

■ Bajky, pohrávání se zvířátky, to jsme tady už viděli.

■ Já mám otázku, jestli těch naschválů není moc a všechny pro sebe, jako samoúčelných.

■ Bajky byly tak hravé, až jsem si s nimi nechtěl hrát, až to bylo moc.

Rozhovor s Pavlou Dobrovskou

režisérkou představení Domovní requiem,
(Divadlo Líšeň, Brno),

Vaše představení je velmi pochmurnou, depresivní vizí bezcitného, krutého světa. Je to pro Váš soubor typické téma?

Ne, vedle tohoto představení máme představení velmi poetické, růžové, milé, jmenuje se Sávitří. Domovní requiem je vlastně opačná poloha oproti Sávitří. Pak máme ještě představení Robinson a to je taky spíše poetického ladění.

Domovní requiem je váš autorský text?

Je to text, který vznikl během zkoušení, a dá se říct, že je to náš autorský text.

Co vás k němu inspirovalo?

Je inspirováno současným světem.

Jsou některé postavy inspirovány konkrétními osobami nebo je to celé fikce?

Jedna postava je inspirována sousedčíným psem.

Jak se vyrovnáváte s tím, že během představení odcházejí diváci?

Počítáme s tím, a jsem naopak překvapená, že jich neodchází víc. Když jsme představení zkoušeli, říkala jsem si, že to bude asi tak půl na půl. Polovina diváků bude našťavaná, bude zuřit a polovina ho přijme. Teď je to ale tak, že se to většině diváků líbí, což mě překvapuje.

Když jste představení připravovala, co jste očekávala, že bude vyvolávat v divácích?

Věděla jsem, že k tomu přistupujeme pravdivě. Věřila jsem, že pokud to děláme upřímně, tak to diváci vycítí.

Jak je to s tím andělem? Je to pro vás poslední zbytek naděje?

Tohle představení není o naději.

Co teď chystáte? Jste pořád ve stavu beznaděje?

Ne a myslím, že ani to představení není o beznaději. Jakýkoliv počin, tvorba je sama o sobě nadějí, i když hovoří o beznaději. Teď pracujeme a tvoříme s Romy a děláme společně s nimi rómské pohádky.

Děk za rozhovor.

T.K.

ROZHOVOR S PETREM FORMANEM

Představení Petra Formana: „Barokní opera“ (podle nejstarší české opery Komédie o komínku nakřivo postaveném); „Sedlák, čert a bába“ (podle Rabelaisových povídek); „Prodaná nevěsta; projekt „Bouda“. V posledních letech plují bratři Formani s představením „Bouda“ a „Nachové plachty“ po Francii, Belgii a jiných evropských státech. Nachové plachty byly rovněž zfilmovány.

S Petrem Formanem jsme se setkali na lodi Tajemství. Divadlo Anpu pod námi - neboť jsme seděli u jednoho ze stolků ve strmé elevaci - stavělo dekoraci představení „Romeo a Julie“, které jsme na Chrudimí viděli včera. Tentokrát scénu budovali nejen kvůli představení, ale i kvůli zkoušce. Petr Forman se chystal na záskok za Bouhouška Klepla. Přesto si našel, ale právě jen tam a ve vymezeném čase, chvíli pro rozhovor.

Sledujete ještě amatéry?

Petr Forman: Já jsem v tom nikdy velký rozdíl nedělal. Dostal jsem se k divadlu přes to, že máma hrála v Semaforu a jsem z rodiny, která kumšt dělá. Nikdo nás ale do ničeho nenutil. Sam jsem žádnou amatérskou výchovou jako loutkář neprošel. Na představení jsem začal chodit až jako student loutkárn a rozdíl mezi profesionály a amatéry jsem nedělal. Ale všiml jsem si, že se ty dva světy z nějakého studu, nebo nevím z čeho, nepotkávají. Je pár profesionálních loutkářů, kteří vstupují do amatérského světa pomoci nebo poradit. Třeba Luděk Richter. Taky nevím, jestli nějakou školu má nebo nemá, ale je to kapacita. S námi hraje spousta lidí, kteří vlastně profesionálními loutkáři nejsou, mají jiné řemeslo. Pro mě jsou to ale partneři. Ostatně i vystudovaní profesionálové, kteří to dělají, musejí vedle toho leckdy mít i jinou práci, aby se uživil. Teoreticky by se mohli zase oni považovat za amatéry.

Vy jste to osvědčil činy, že nerozlišujete, když je zaměstnáváte.

Petr Forman: My lidi nezaměstnáváme.

Dáváte jim práci.

Petr Forman: Spíš. Chceme s nimi dělat, nabídneme jim spolupráci nebo oni přijdou sami. Když chybějí lidi, tak je vždycky výhoda, když někdo chce dělat. To už je polovina vkladu do té práce. Nejsme kamenné divadlo a nemáme stálý soubor. Spíše se vlníme kolem různých projektů. Někteří jsou s námi déle a něco jsme už společně prožili, třeba stavbu této lodi a to do toho vztahu přinese už něco více než jen pracovní závazek.

Proč jste se vrhnul s bratrem na loutkové divadlo, anebo proč, když jste to udělal, vás udrželo? Říkáte, že matka hrála v Semaforu a tehdy Semafor dost frčel, takže jste měl kolem sebe i jiná lákadla.

Petr Forman: Vždycky, když se na to někdo ptá, tak se zeptám: a co jsem měl dělat? V mládí mě bavil jenom sport a divadlo téměř ne. Pak jsem už ale musel začít něco dělat. Taky bych šel na vojnu, tehdy na dva roky. To byl taky problém. Tenkrát jsem se ptal Ctibora Turby, který měl blízko nás chalupu - mlejn, jestli bych nemohl dělat pantomimu, když mě baví pohyb. Přitom na herce jsem se necítil. A on mi řekl, že existuje loutkárna. To jsem rok před školou nevěděl. Spojil mě s některými lidmi, s Milanem Formanem, se kterým pracujeme doteďka. Tam jsem potkal také Petra Kavana, což

je takový samorost z Českého ráje, který dneska seká sochy v Indii. Tenkrát dělal s lidmi jako je Venda Poul, Tomáš Dvořák, Fáňa Váňa, Kuba Krejčí. Tenkrát jsem si to neuvědomoval, ale moje první setkání bylo s lidmi, kteří dnes vesměs patří mezi velkou elitu. První zkušenosti jsem tedy udělal v jejich souboru „Pedluke Padluke“ v představení „Faust“ a „Posvícení v Hudlicích“. Je to, jak jste se ptal, také případ lidí, z nichž někteří neměli školu.

Co si myslíte o kritice?

Petr Forman: To je těžká věc. Když něco uděláte, tak na ni čekáte v naději, že dopadne dobře. Ale to tak nemá být. Kritika má kritizovat, ať v dobrém, nebo špatném. Jsou, myslím, dva druhy kritiků. Ale to patří k nám lidem. Také si myslíme, že se rozhodujeme objektivně. Ale při tom je to někdy závislé i na osobním vztahu, vztahu k jiným okolnostem, momentálním rozpoložení. Nikomu to nevyčítám, jenom se musím s některými názory trochu poprat. Někdy vám ale kritik v představení najde věci, o kterých ani nevíte. Kritika by měla pomáhat hercům a tvůrcům k sebekontrolě a sebereflexi. Toho sám nejste schopen, když jste v tom ponořen dva, čtyři měsíce, v případě lodi tři čtvrtě roku. Pak už nejste objektivní. Kritik by toho měl být schopen; má možnost zařadit to do souvislosti, protože vidí spoustu věcí. Také by měl být kritik schopen ocenit samotnou míru práce. Pravda, diváka nemusí zajímat, kolik jste do toho dal energie. Ale v dnešní době se věci hodně šidí, jednak kvůli penězům, což chápu, jednak lidé chtějí mít všechno rychle. Proto by kritik měl občas zvážít i to, kolik je zatím práce. Zhodnotit to.

Ten přístup vlastně.

Petr Forman: Ten přístup.

Jak byste pojmenoval současný stav loutkového divadla?

Petr Forman: Myslím, že se to tak strašně nezměnilo. Možná se obecně loutkovému divadlu víc daří. Jsou země, které si za léta, co tam jezdím, vybudovaly systém festivalů. Ty se roztáhly z velkých měst do malých. Hrajeme i na vesnicích a i tam se to jmenuje festival. Když jedeme do Španělska, tak nehrajeme už jenom na dvou místech jako dřív. Vědí, že trvá nějaký čas, než se to vybuduje. Myslím, že loutkové divadlo je bráno vážněji. Na kvalitě představení to však nic nezměnilo. Vznikají lepší a blbě. Když chcete, tak si zajímavé věci vyhledáte. Už to není jako dřív, kdy jste šel pokaždé do Draku nebo do Naivního a věděli jste, že budete mít zážitek. Loutkové divadlo se neztrácí. Dnešní doba přinesla nové formy, nové styly, modernější technologie. Lidé se jich chytají. Viděl jsem třeba megaprojekt na zámořské lodi, za který byste dnes postavil čtyři divadla. Měli tam obrovské loutky na velikánském jeřábu, jehož rameno vyjede přibližně do sta metrů. Teď na to svítí.

Takové Las Vegas.

Petr Forman: Ano, takové Las Vegas. Uvědomil jsem si ale: je to dobrý. Loutkový žánr někoho baví a dokázal ho vtáhnout i do toho supermoderního, komerčního a přetechizovaného světa. Přitom by jistě mohli použít cokoli jiného. Dnes je tendence propojovat žánry. Často vidíte v normálním divadle, že se něco začne hýbat. Nebo v loutkovém divadle se začne tančit a podobně. Žánry a styly a divadelní světy se začínají propojovat.

Jak vidíte vývoj loutkového divadla, ať už jde o cokoli, prostředky, myšlenky?

Petr Forman: Myslím, že jsem to trochu teď řekl. Bude se víc využívat i ve prospěch projektů, jehož se stane součástí.

Další otázka, která je společná, se pro vás možná ani nemusí hodit, protože vy děláte pořád s bratrem a jste tudíž stále ve stejné řadě. Nicméně jakou svoji éru považujete pro sebe za nejsilnější?

Petr Forman: To se právě nějak zásadně nezměnilo. Jdeme jen z projektu do projektu, i když jsme třeba vstoupili do jiného prostředí jako v případě Národního Divadla. Polovina lidí, byli ti, které jsme vůbec neznali, technika a herci. Spoustu práce jsme ale udělali s lidmi, které jsme znali. Ty dva světy se pak někde potkali a našťastí to dopadlo dobře. Takže ani v tom nevidím nějakou změnu. Snažíme se držet stále v tom, kde můžeme cítit nějakou jistotu. Děláme vždy to, u čeho jsme si jistí,

že nějaké touhy a ideály budeme schopni naplnit. A také děláme s lidmi, o kterých si myslíme, že něco umějí. Sami bychom nic neudělali. Po Národním jsme to zkusili také v Minoru. Nejsme tedy zavření jen na loď, ale je to takový náš domácí prostor.

Jaký byl váš největší loutkový zážitek jako diváka? Nebo i víc zážitků...

Petr Forman: Já v to počítám, i když třeba jenom dekorace žije a hraje; to je pro mě blízko loutkovému divadlu. Z čistě loutkových – a to je už pár let – se mi líbilo stínové divadlo skupiny Amorosi Augustiny, asi Francouzi, ale viděl jsem to ve Španělsku, takže nevím. Hráli „Signor Z“. Pěkně udělané, pár lidí, a vlastně nic složitého. Tady na loď před pár dní lidé z okolo Duncen centra, což je taneční škola. „Dr. Schreck Klinik“ se to jmenovalo a divadlo: The art out platform. Podobný příběh jako Dr. Jekyll a Mr. Hyde.

Děkuji za rozhovor.

Petr Vydra

ROZHOVOR S JANEM DVOŘÁKEM

Jan Dvořák

● * 14.8. 1925 v Úsobí u Havlíčkova Brodu.

● český loutkoherec, režisér, scénograf a pedagog

● 1949 absolvoval střední odbornou školu pro umělecký průmysl v Jablonci nad Nisou

● 1951 – 64 člen Divadla Spejbla a Hurvínka (od 1953 šéf výpravy, od 1957 režisér), kde společně

s členy tvůrčí skupiny Salamandr usiloval o obrodu uměleckého stylu divadla nepříznivě poznamenaného společenskými deformacemi 50. let.

● své představy o moderním loutkovém divadle uskutečňoval zejména ve Východočeském divadle Drak v Hradci Králové (1964-76 ředitel, 1976-81 umělecký vedoucí souboru a dramaturg)

● zároveň 1954 – 95 pedagog DAMU (technologie, herectví s loutkou, propedeutika)

● T.Č. v důchodu

(Zdroj: Český biografický slovník XX. Století, nakladatelství Ladislav Horáček – Paseka, 1999)

S Janem Dvořákem jsme se sešli během parného odpoledne těsně po křtu jeho knihy o Matěji Kopeckém. Došli jsme si pro malé pivo a pak už mě pan Dvořák, který mimochodem letos v srpnu oslaví 80. narozeniny, zavedl do hlediště divadla Drak, kde se rozhovor uskutečnil. Protože toho času zrovna probíhal Divadelní festival evropských regionů, při rozhovoru se na jevišti houževnatě připravovalo a stavělo další představení.

Setkání v hledišti divadla Drak je symbolické. Jak na dobu, kterou jste tady prožil vzpomínáte?

Krásná léta i časy byly na zájezdech doma i v zahraničí. My jsme byli myslím nejzájezdovateljší divadlo. Protože jenom ve východních Čechách jsme

měli 60 štací kam se pravidelně jezdilo. Já myslím, že to bylo velmi potřebné a že se to vyplatilo.

Sledujete ještě amatérské loutkové divadlo?

To je různé. Amatérskému hnutí jsem se strašně moc věnoval. Nevynechal jsem snad jedinou Chrudim od roku 1965, kdy jsem nastoupil do Hradce Králové. A taky jsme tady v divadle organizovali několik ročníků lidových konzervatoří. Jezdil jsem po různých školeních a opravdu mě to zajímalo. Dokonce jsem měl mnohdy pocit, že v tehdejších dobách byly některé amatérské soubory na daleko vyšší úrovni a dělaly zajímavější věci, než některé naopak profesionální státní scény. Ale teď jak to je, to já moc dobře nevím. Protože tím,

Rozhovor se souborem RÁMUS Plzeň

Soubor Rámus přivezl na LCH jiné představení a nás zajímalo proč.

Moje otázka je prostá: proč hrajete místo představení „Guliverze“, se kterým jste postoupili na Chrudim, představení „(H)říčky“?

V určité fázi jsme cítili, že jsme se s tím představením vnitřně rozešli, a že v něm nechceme pokračovat.

To představení bylo už hotové?

Ano, bylo už po premiéře. Chtěli jsme ještě některé věci dodělat a zjistili jsme, že to prostě nejde. Viděli jsme, že bychom se s tím už jenom trápili a do toho jsme neměli chuť.

A v krajské přehlídce Guliverze ještě fungovala?

No, postoupili jsme z posledního místa a porota k tomu měla dost připomínek. My jsme ty připomínky akceptovali, ale abychom jim vyhověli, museli bychom celé představení překopat. O což jsme se taky pokusili, ale prostě to nešlo. Ty připomínky se týkaly samotných základů představení a znamenalo by to všechno od základů změnit.

Představení (H)říčky, které hrajete místo Guliverze jste hráli už dříve?

Ne, nazkoušeli jsme ho narychlo místo Guliverze a musím říct, že se nám moc ulevilo. Zkoušení nás začalo zase bavit a máme z toho radost.

Už se vám někdy přihodilo něco podobného?

Ještě se nám to nestalo, je to poprvé, ale teď už je zase všechno v pořádku.

TK

MATĚJ, MÁŤA MATÝSEK

aneb Šestá generace rodu
Kopeckých

V redakci Váhadla je k zakoupení, za pouhých 160,- Kč, nová kniha Jana Dvořáka Matěj, Mát'a, Matýsek aneb Šestá generace rodu Kopeckých. Jana Dvořáka jsme se zeptali na její vznik.

Knížka vznikla tak, že Matěj Kopecký byl po léta námi přemlouván, aby zapsal ty slavné historky svého života. Vůbec celý ten život komediantského dítěte, které se z maríngotky, kde vyrostlo, dostalo na profesionální státní scénu a s ní do světa. Dá se říct, že udělalo obrovskou díru do kulturního povědomí. Protože jeho Faust a Enšpígl, kde spolu s kolegyní hráli, to byl zážitek, který byl světově uznávaná záležitost. Myslím si, že Matěj Kopecký jako dítě z maríngotky by nebyl tím, čím se nakonec stal, kdyby nebylo toho klimatu v Draku a inscenačních týmů, které ho do toho vtáhli a vybudovali na něm některá čísla repertoáru. A naopak Drak by nebyl tím čím je, kdyby nebyl Kopecký, který přinesl ten věrohodný autentický materiál, který ovládal až do své smrti. Mát'a pořád váhal s tím to sepsat. Už byly takové pokusy, ale nebyl spokojen a váhal a odkládal to. Sehnal jsem mu dokonce redaktorku, která by to byla zaznamenávala. Ale to už bylo pozdě, to už byl v nemocnici. A tak jsme to pojal jako závazek, když to nemohl udělat Mát'a. Řekl jsem si, že by se to nemělo vytratit a že bych to měl tedy jako pamětník a jeho kolega a člověk, který všechny ty vyprávěny několikrát slyšel a měl přístup k nahrávkám v rozhlase, takže bych se do toho měl pustit. Skoro tři a půl roku jsem se s tím babral, než jsem ten materiál tak trochu shromáždil, aby z toho byla vzpomínka na Matěje, ale zároveň aby to byla knížka o tom, jak se loutkové divadlo vyvíjelo od časů lidových loutkářů až po dnešní řecké avantgardu loutkového divadelnictví.

že jsem žil tak intenzivně divadlem, tak jsme se ho jakoby tedy česky řečeno „přežral“ a trochu teď abstinuji. A jestliže se nevěnuji všem, tak už se radši nevěnuji nikomu. Protože abych neurazil, takzvaně. Samozřejmě občas se s někým potkám, ale jen velmi zřídka.

Co vás přivedlo právě k loutkovému divadlu?

Tatínek s maminkou. Rodinné divadýlko, které vzniklo, když mi byli tři roky. Rodiče hráli mně a mým kamarádům, dokonce Jiráskovu Lucernu. Tatínek byl parukář, vlásenkář, holič a tak dokonce uštrikoval takového druhého vodníka. Poněvadž v té kolekci, co jsme měli, byl jen jeden vodník, tak on vyrobil druhého. Udělal mu zelený vlásy... Dodnes ten vodníček visí u mě v pracovně, ale už ty vlasy mu vypadaly, takže vypadá příšerně. To byly ty vazby, které mě k loutkám přivedly. Pak jsem jako sokolský mladiček jako dorostenec recitoval Kašpárka v tehdy Německém nyní Havlíčkově Brodě. A loutky jsem pořád měl v sobě, tak jakoby pod kůží i na umělecké průmyslové škole v Jablonci, kde jsem študoval. Dělal jsem tam divadlo a několikrát se tam ty panáčkové objevily jako materiál. Pak jsem byl na vojně daleko od domova. Udělali jsme vojenský kroužek v zeměpisném ústavu. A ten kroužek hrál loutkové divadlo. Jmenovali jsme se Ujo Maňas. To se dětem na Slovensku líbilo. Ujo, to bylo něco jako strejda. Ale moc se to nelíbilo oficerům, kteří by byli radši, kdyby se to jmenovalo Úder nebo Palcát nebo něco na ten způsob. No tak tam jsem se rozhodl, že budu loutkářem, protože se mi to zalíbilo víc, než je slušno.

Vidíte rozdíl mezi loutkovým divadlem před rokem 89 a po něm?

Já si myslím, že nějaký letopočet v tom nehrál roli a ta revoluce jako taková se v tom zobrazit nemohla. Protože loutky díky tomu, že byly hrány většinou pro děti, tak měly daleko větší svobodu. Dovolovaly si daleko víc impertinencí vůči tradičnímu režimu než ostatní divadelní druhy a procházelo jim to a bylo to vůbec takový jako méně sledované. Ta ideovost nebo my jsme tomu říkali ideovno, tak tam nebyla tak palčivá, a proto ten rozdíl nemohl být tak příliš veliký. Pokud jde o tvůrčí metody, tak ty se samozřejmě vyvíjejí nezávisle na době. To míchání žánrů, to, co se

dneska nazývá alternativním divadlem mně už nikdo nevyšvětlí. Já to taky nikomu vysvětlit neumím. Protože loutky samy o sobě jsou přece alternativou živého divadla. A nebo bylo živé divadlo později než loutky a stalo se alternativou loutek? To už jsou historické pikanterie, ve kterých bychom se mohli rachtat, ale nemá to žádný smysl. Divadlo jede dál, vyvíjí se. Zákonnitě se nám něco může líbit, něco ne, ale ono si to řekne samo o sobě.

Jak to tedy vidíte s budoucností loutkového divadla?

Věřím, že nezahyne, samozřejmě. Protože lidé si ho vytvořili už v dobách pračlověčích a je samozřejmě, že ho potřebují stále a možná víc než kdykoli jindy. Protože jim přináší tu míru návratu k primitivismu, kterou loutky samozřejmě tak trochu přinášejí už samy ve své podstatě.

Na jaké své divadelní období vzpomínáte nejraději?

Nejvíc mě těšilo období u Skupů, kde jsem byl jeden čas režisérem a výtvarníkem a kde jsme založili tvůrčí skupinu Salamandr. Ta skupina udržela vlastně při životě Spejbla a Hurvínka po Skupově smrti. Lidé si mysleli, že už to tím skončí. Jenže my už jsme v té době měli svoje školní, žákovské omyly za sebou a přinesli jsme repertoár, který obhájil to skupovské jméno a jeho tradice. Tak na to jsem samozřejmě hrdý. Taky jsme vlastně první dělali černé divadlo u nás v Československu. To byla disciplína dosud neznámá. Viděli jsme cosi takového v Paříži a aplikovali jsme to na naše možnosti loutkového divadla. Tak to byla jedna etapa. A pak samozřejmě Drak, který se myslím vepsal do dějin tím, že dokázal, že loutkové divadlo není jenom pedagogický prostředek pro výchovu nezletilých dětí, ale že je to žánr, který se může rovnat s ostatními divadelními druhy. Dovede zaujmout nejenom děti, ale také dospělé diváky. Dá se mu věřit jako novému formě divadla, která rozkvétá jakoby na okraji a přitom dovede zasáhnout jádro toho divadelního dění.

Jaký je Váš nejsilnější divácký zážitek z loutkového divadla?

Já myslím, že to byla ta Lucerna, kterou hrál můj tatínek s maminkou.

Děkují za rozhovor.

Dominika Špalková

ZE SEMINÁŘŮ

Včera v půl deváté ráno začaly semináře, všech čtrnáct. Aby jste semináři A nikdo nezavídel, že zrovna on je Áčko, nebylo Áčko letos vůbec otevřeno. Zbylé semináře až do O jsou rozděleny na dvě divácké poloviny. Štěpán Filčík to především během přivítání řekl, ale my to tu ještě zrekapitulujeme.

Tak tedy semináře jsou rozděleny podle barvy šňůrek na oranžové (B C D E F G O) a modré (H I J K L M N).

Je zajímavé, že počty seminaristů kolísají. V tuto vteřinu jich je i s lektory přesně 187 (188, 173 nebo 163). Další statistická čísla jsou přesnější asi díky tomu, že se týkají materiálu určeného pro práci v seminářích. A ten se narozdíl od lidí nepohybuje. Tak tedy 40 kg sádry, 1 balík novin, 12 hudebních nástrojů a 4 kg hlíny, na které jsme cestou na Chrudim v autě seděli. A teď se ještě ukazuje, že ji nikdo nechce. To je hlína.

Dále se dokoupily dvojice fixky, pastelky, voskovky, celkem 9 metrů bambusu (krájeného). Dnes bude přikoupeno cca 30 pinpongových míčků a počet seminaristů se doufejme ustálí! **(red)**

Rozhovor s Alenou Exnarovou

Jestli bude pršet (snad už ne) a i když bude svítit sluníčko (snad už ano), najdete si cestu do Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Hezky to tam voní, je tam mile, útulně a inspirativně. Jaké novinky čekají na letošní návštěvníky, jsem se zeptala paní ředitelky muzea Aleny Exnarové.:

Kromě stálých expozic, které asi většina návštěvníků už zná, jsou tu letos tři nové výstavy. Jedna má název Lampion je divadlo a je uspořádána k 55. výročí trvání Divadla Lampion z Kladna. Potom zde máme výstavu nazvanou Posvícení v Hudlicích. To je taková zajímavá věc, protože v roce 2002, při akci nazvané Křivořezání na hradě Křivoklát, dostali řezbáři zadání vyřezat loutku - marionetu, ke starému loutkářskému textu Posvícení v Hudlicích, jehož děj se konec konců odehrává v Křivoklátských lesích. Každou loutku tedy řezal jiný řezbář a na závěr akce potom s těmito loutkami odehrálo pražské divadlo Říše loutek přímo na hradě Křivoklát divadelní představení.

Další výstava se jmenuje Šašci a kašpaři pražské Říše loutek, což se shodou okolností opět týká divadla Říše loutek. To letos slaví 85 let činnosti a tak je to takové připomenutí této tradiční loutkářské postavy a tím i potažmo historie loutkového divadla u nás od roku 1920, kdy toto divadlo vzniklo.

Pokud jde o galerii Muzea, kde pořádáme krátkodobé výstavy, tak tam mohou návštěvníci zavítat na výstavu nazvanou Rudolf Zezula malující loutkář. Jméno Rudolf Zezula řekne více především pamětníkům a dlouholetým návštěvníkům loutkářských Chrudimí, protože to je člověk, který vedl mládežnický soubor MESPAC v Praze. Ten sklízel v 60. letech na Loutkářských Chrudimích velké úspěchy, takže řada lidí na něj dodneška vzpomíná. Výstava představuje nejen loutky z toho souboru, ale i obrazy, které Rudolf Zezula maloval. Ty jsou jakoby úplně jiného druhu, trochu v kontrastu s těmi veselými loutkami.

A v jakou dobu sem mohou návštěvníci zavítat?

V Muzeu loutkářských kultur máme otevřeno denně vždy od 9 do 12 hod., s tím, že poslední prohlídka je od 11 hodin a odpoledne je otevřeno od 13 do 18 hod., naposledy se pouští v 17 hod.

Kdy proběhne noční prohlídka Muzea?

Uskuteční se již dnes 2. 7. ve 23.30 hod. Noční prohlídku pořádáme hlavně kvůli seminaristům, kteří jsou zaneprázdnění a většinou se sem během dne nedostanou. Pokud bude hezké počasí, bude v tento čas otevřena i vyhlídka Mydlářského domu, odkud bývá hezký pohled na osvětlenou Chrudim.

DŠ

Seminář N - rodinný

K prvnímu nahlédnutí pod pokličku práce v seminářích nás zavedly bubliny. Jejich nejrůznější tvary a podoby totiž odpoledne zaplavily část prostoru napravo před divadlem. Tvořili je a foukali malí i velcí frekventanti semináře N, tedy Inspirativního semináře pro rodiče s dětmi. Lektora Tomáše Doležala jsme se zeptali, jak první den probíhal.

V rodinném semináři se nás sešlo 10. Dospělých a dětí je půl na půl a děti jsou tady ve věku od 3 do 10 let. Celý den si hrajeme s pohádkou Hrnečku vař. Teď vlastně vaříme kaši a bubláme si tady...

Kde jste si našli pro svou práci zázemí?

Sídlíme v divadle. Ze začátku to ale bylo dramatické, protože ve škole jsme nemohli najít třídu. Seminářů je moc a lektori přijeli až druhý den... Ale nakonec jsme si našli domov tady v divadle a je to skvělé.

A jak konkrétně práce v semináři probíhá?

Vždycky to máme tak, že dopoledne pokud

to jde, si hrajeme dramatické hry a improvizace uvnitř, abychom se mohli soustředit. Před obědem se věnujeme tvořivým aktivitám, které se nějak vztahují k vybrané pohádce. Čeká nás například výroba zvířátek z korálků a bužírky, atd., atd. Každý den trávíme navíc v jiném světadle. Zítra se konkrétně přesouváme do Afriky a pak půjdeme dál přes Austrálii, Ameriku, Asii... Na každý den máme jinou pohádku, která s vybraným světadílem souvisí.

A co na to seminariáste? Líbí se vám v semináři?

Hezky, cvičili jsme a teď děláme bubliny. Bára 5 let

Já už mám taky 5, dělali jsme Hrnečku, hrnečku vař a on vařil. Hanička, s taťkou.

My sem jezdíme skoro každý rok a protože máme malé dítě šli jsme do rodinného semináře. Dnes jsme zkusili pohádku Hrnečku vař, takže děláme bubliny a vlastně pořád vaříme. Seminář je bezvadný. Maminka Dana.

OSTROV SPLNĚNÝCH PŘÁNÍ

KRAJÁNEK, LEDENICE

loutkařská společnost

Soubor Krajánek z Ledenic zjevně disponuje velkým potenciálem. Především v partě mladých hereček, jejichž soustředění na hru svědčí o chuti hrát společně divadlo a v hojném používání imaginativních prostředků, které loutkové divadlo nabízí.

V případě Ostrova splněných přání nebyl bohužel tento potenciál příliš využit. Výtvarné prostředky slouží spíše k demonstraci dějových okolností, než k posílení dramatického účinku. Příběh není postaven na dramatických situacích, jeho základním „stavebním materiálem“ jsou především mnohomluvné dialogy postav neposouvající děj kupředu. A ve chvíli, kdy není o čem hrát, i samotná hra s loutkou působí bezradně, postavy se vznášejí

v neurčitém prostoru směrem k sobě a od sebe a loutkovodiči se uchylují k mechanické deklamaci, v níž nelogicky člení přirozený tok řeči.

Cinybulkův text jistě nepatří ke klenotům dramatiky pro děti, příběh o cestě za vytuženou zázračnou perlou ale přece jen skýtá inscenátorům větší možnosti. V rámci veřejné diskuse byla diskutována i otázka jeho samotného žánrového uchopení. Soubor zcela „navážno“ inscenuje text, který zjevně počítá s určitou mírou grotesknosti a nadsázky.

Soubor projevil schopnost živě komunikovat s divákem, v představení, které jsme viděli, ale tato komunikace bohužel nevyzněla příliš přesvědčivě. Od úvodního pozvání diváků k pohádce po závěrečné roztleskávání převažoval dojem, že snaha oslovit (dětské) diváky vede soubor až k laciné podbíživosti.

Jakub Hulák

Rozhovor s režisérkou souboru

Ostrov splněných přání – rozhovor s vedoucí souboru paní Zdenkou Zaimlovou

Jak dlouho je vaše parta pospolu?

Z.Z.: Naše ochotnické divadlo funguje už třicet let, tahle parta se ale hodně obměňuje. Původně to byl soubor dospělých, posledních deset let tvoří většinu členů děti a já coby kantor. Děti zůstávají v souboru někdy i deset let, někdy jenom dva roky. Drží je pohromadě společné nadšení pro věc a dobrá parta.

Kdo vyráběl loutky?

Z.Z.: Vyráběl je kamarád, umělecký řezbář, který pro nás dělá už dvanáct let. Jinak je to hodně společná práce, včetně režie, na které se děti taky spolupodílejí. Teď mají dokonce připravenou svoji vlastní pohádku, kterou si připravily včetně hudby. Bohužel vždycky, když se to někam dotáhne, musí hodně dětí odejít a začíná se znova, což je smůla tohoto souboru.

Už jste někdy hráli na loutkářské Chrudimi?

Z.Z.: Jsme tady asi potřetí, několikrát jsme byli i nominováni, ale nemohli jsme přijet.

Jak dlouho už hraje tohle představení?

Z.Z.: Hrajeme ho jenom od dubna a je znát, že ještě není v mnoha věcech vyhrané. Chystáme ho hlavně na podzim a na zimní sezónu a budeme na něm ještě pracovat. Chtělo by to ještě proškrtat, i když už je to zkrácené na třetinu. Hlavní ale je, že to děti baví, protože to děláme pro radost ze hry a to se, myslím daří.

Děkuji za rozhovor.

T.K.

bez váhání

■ Je to pro ně asi moc technicky náročné.

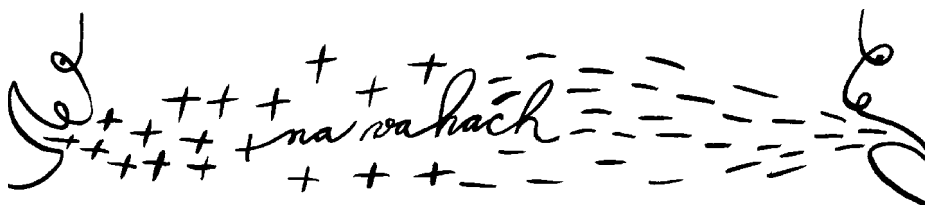
■ Jsou dobří, ale myslím, že to ty děti úplně nezvládnou po technické stránce. (pozn. redakce: jednalo se o představení od 14 hodin).

■ Pěkný námět, pěkný text, ale provedení trochu zdouhavé - dlouho se to neslo v jedné rovině.

■ Líbily se mi loutky, je na nich kus práce, to se musí ocenit.

■ Ty děti jsou moc šikovný, když tak dlouhé představení zvládnou skoro bez větších kopanců.

■ Někdy jsem si říkal, že by se to stejně dobře dalo hrát i bez loutek. Občas jsem měl dojem, že tam byly loutky zbytečné.

+ Džekyl & Hajd: „Teda to bylo něco“, řekl přítel Pedro. Mladí nadšení loutkoherci se snažili a perla tiše modře zářila. Ale stejně nejlepší byla zobcová flétna cudně znějící ze zákulisí...

■ bělohávek: Snad aby byli v pohybu, neustále poletovali s panáky. Nevyužili prostředků scény a měli nevýrazná gesta. Nenacházení legrace.

+ Aibišek: Jé. Aibiškovi se líbilo divadlo. Loutky tam byly a lítaly! Aibiškovi se líbily holčičky, hlavně jak mluvily. A nejvíc Aibišek valil oči na tu tetu v igelitu! Ta byla! A měla náповědu, co náповěda říkala, to paní opakovala a pak ještě někdo. To Aibišek rád, když je něco vábné.

■ Valach: Tož, co k temu říct. Ty děcka sů šikovně, ale bylo to dlůhé jag cyp. Zkrátil bych to, bo tak jak to je, je to dlůhé. Tož proto bych to zkrátil.

Koovoř jeho Vělicenstvo Císař Jan

Audience I.

Také profesoru Janu Císařovi, jsme položili s předstihem tytéž otázky jako dalším zpovídaným osobnostem. Profesor Císař však na své odpovědi má tuto samostatnou rubriku. A výjimku mezi ostatními dotazovanými tvoří rovněž v tom, že zde na Chrudimí s námi také je a to jako předseda poroty.

První otázka je skoro nepřípadná pro vás, když jedeme na Chrudim (tehdy jsme se totiž teprve chystali), jestli ještě sledujete amatéry. Tam (čti tady) je totiž budeme sledovat.

Císař: Pokud jde o amatéry, tak je sleduji neustále, jenom teď jsem omezen. Dokonce jsem na jistý čas vynechal loutkáře amatéry, z víc, jsem neměl čas. Na počátku devadesátých let jsem tedy vzdal svůj zájem a pozornost směřovanou dokonce vůbec k loutkovému divadlu. Takže mám určitou mezeru, byť už jsem ji začal zaplňovat. Již vloni jsem byl v porotě hradecké regionální přehlídky. Jinak jezdím bohatě na takovou tu činohru a tento druh amatérského divadla.

Z toho vlastně trochu vyplývá další otázka, když vaše zájmy vědecké, dramaturgické o to činoherní divadlo jsou natolik, řekl bych, vyčerpávající, obsáhlé. Proč jste se tedy vedle nich dal ještě na loutkové divadlo, nebo proč vás byť periodicky, jak říkáte, udrželo?

Císař: To je strašně jednoduché. Začalo to na počátku sedumdesátých let, kdy se zaprvé rozpadla celá síť časopisů zabývajících se činohrou. Najednou nebylo kde publikovat. Zatímco Loutkář zůstal. Druhý důvod spočíval v tom, že do činohry jsem vlastně nemohl, měl jsem tam nějaké problémy. Byl jsem, jak se říká, persona non grata, nežádoucí osoba. Loutkáři mě přijali. Díky jistému profesoru Česalovi jsem začal vnikat do loutkářství. Pak mě svým způsobem zaštil: dělal ze mě teoretika a kritika, kterého potřebuje, Miloš Kirschner. Měl dostatečné postavení na to, aby to pokryl. A konečně loutky mě velmi teoreticky zaujaly. Najednou to pro mě bylo strašně zajímavé, takže jsem se tomu začal velmi intenzivně věnovat. To byla teoretická lahůdka.

Petr Vydra

Neskutečné! Váhadlo ohrožuje nově vydávaný deník Jungle News.

... „Jejda, co to?“ (některé divačky nevyvede z míry ani padlý herec)

Tak je to správné! Váhadlo se má číst vždy a všude. I na veřejných diskusích.

Lektorský sbor při své první „úvaha“ veřejné rozpravě. Zleva: Jakub Hulák, Marek Zákostelecký, Dáda Weissová, Jan Císař, Peter Janků a moderátor Roman Černík.

PROGRAM NA ZÍTRA NEDĚLE 3. ČERVENCE

8:30 - 15:30
práce v seminářích

Divadlo Karla Pippicha

velký sál
15:00, 18:00
3+1 POVÍDKA ZN.: SAKI
Spolek loutkářů Vozichet,
Jablonec nad Nisou

malá scéna
11:00, 14:00, 16:00
JOHANES DR. FAUST
Divadlo Jeslíčky, Hradec Králové

MED
11:00, 14:00, 16:00
DVA HAVRANI ANEB NEBYL
TO DOBRÝ KŘESŤAN
TATE IYUMNI, Praha

Stan
13:00
TÁTA, MÁMA A JÁ
Bořivoj, Praha (doplňkový program)
22:00
CIRKUS
DNO, Hradec Králové

Husovka
10:00, 15:00
ANASTÁZIUS KOČKORÁD
Mráz po zádech, Praha
(doplňkový program)
22:00
GULIVERZE
RÁMUS, Plzeň
COMMENT WANG-FO FUT SAUVE
Isabelle Durand, Francie
(doplňkový program)

foyer malé scény Divadla Karla Pippicha
veřejná diskuse

Doplňkový program

Náměstí Josefa Rössla
19:00
Koncert skupiny
The Beatles Performed By Brouci

Výstavní síň DKP
15:00
Vernisáž výstavy Jana Hlíny

DNEŠNÍ PROGRAM SOBOTA 2. ČERVENCE

8:30 - 15:30
práce v seminářích

Divadlo Karla Pippicha

velký sál
15:00, 18:00
POSLECHNĚTE, JAK BEJVÁVALO
Starost, Prostějov

malá scéna
11:00, 14:00, 16:00
STRÁŽ
Dospělá embrya, Hradec Králové
POHÁDKOVÉ HAŠTEŘENÍ
Bublanina, Ratiboř

MED
11:00, 14:00, 16:00
MY SE VLKA NEBOJÍME
HAD, Hradec Králové
PTAČÍ HLAVA A SRDCE
MÍŠaS, Hradec Králové

Husovka
10:00, 13:00, 15:00
HANDIWORK
Teatro Lejo, Holandsko
(doplňkový program)

foyer malé scény Divadla Karla Pippicha
veřejná diskuse

Doplňkový program

Náměstí Josefa Ressela
19:00
Koncert skupiny Žlutý pes a Ondřej Hejma

Rajský dvůr
22:00
MARBUEL A KRATINOHA
Naivní divadlo Liberec

Stan
22:00
Koncert skupiny DJ Mateřídouška

Muzeum, sál SŮVA
22:00
Křeslo pro hosta: Jan Novák

Muzeum loutkářských kultur
23:30
Noční prohlídka muzea

NA VÁHADLE - KOUTEK LUŠTITELŮ

A									
B									
C									
D									
E									
F									
G									

Na tomto místě bych mohl pokáždě vyvolávat: „Luštěňky, křížovky, postupové doplňovačky! Postupujte jednotlivě. Netlačte se, na každého se dostane!“ jako nějaký kolportér přímo v listě, který se snaží upoutat právě jen na tu svoji rubriku. Já myslím, že vás ale upoutá i příslib cen, které jsou věcné, což znamená objektivní, nestranné, emocím nepodléhající. Budou to – za 1. místo mobilní telefon, za 2. místo pohledné tričko a za 3. místo IQ testy. Těchto pět dní budete luštit. Vyluštíte tajenky a získáte 5 položek, které spolu povětšinou těsně souvisí. Mezi nimi vás ale bude bít do očí jedna věc, která s těmi ostatními souvisí buď velice volně anebo spíš vůbec ne. Tedy jestliže souvisí, tak by jste to museli hodně vocekat. Tajenky nám vyplíte v závěru soutěže na papír. Tu věc, která se vymyká, pak označte zvlášť. Papír s výsledky nám doneste buď přímo do redakce, až budete mít všech pět pohromadě (tedy tajenek a s jednou označenou). Ze správných odpovědí pak vylosujeme výherce. Slosování proběhne za pět dní okolo osmácté hodiny. To proto, abychom stihli publikovat jména výherců v posledním čísle Váhadla. Takže nezapomente a luštěte, luštěte. PV

SLOUPCOVKA

v oddělených sloupcích jsou vždy stejná písmena

- A/ slepičí citoslovce; malá divadelní role (nebo pojmenování psího hlasu); název písmene“L“
- B/ zametadlo; sloní zub
- C/ nádoba na odpadky; tenká uzenina – dvojče
- D/ TAJENKA
- E/ likviduj oheň (nespisovně); dvojce; předložka
- F/ použil jednou houpačku; římský pozdrav
- G/ zvolací citoslovce (hola ...?); pohybuje se ve vodě

Grónská písnička

Divadelní písničkový automat. Velmi malé a hodné loutkové divadlo pro jednoho nebo dva diváky, inspirované písničkou J. Nohavici. Odehrává se v grónsku mezi Eskymáky a ledními medvědy. Představení trvá 4 minuty a je vhodné pro diváky všech generací. Po technické stránce je divadlo inspirováno automaty na jízdenky, telefony, kávy, čaje a jiné pochoutky. Do chodu se uvádí vhozením jedné mince (1Kč a více, hraje i na cizí měnu). Divákům se slabším zrakem se doporučuje použít brýle.

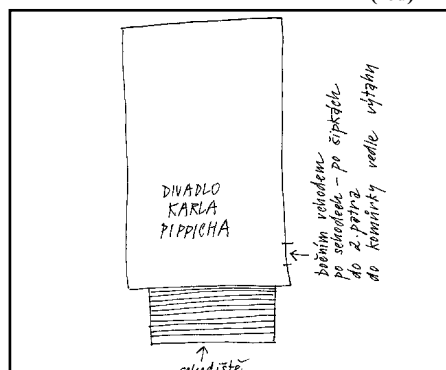
Hraje se v těchto termínech v Divadle Karla Pippicha (vchodem z pravé strany - viz nákrres):

1. 7. 2005
14:15 - 15:45
20:00 - 21:30

2. - 5. 7. 2005
9:15 - 10:45
14:15 - 15:45
20:00 - 21:30

(red)

Město dnes ovládla temná síla, ale dobré počasí já před sebou vidím. Již ve středu 5. 7. slunce zase svítit bude. Já vím to. Temná síla také zdroj světla zastínit chtěla. Zdroj světla z Váhadla vycházející. To dobré nebylo. Mladí jeddiové jen pár výtisků v hodinách pozdních ke kolportování měli. Já pokusím se přeseknout světelným mečem kordický uzal tento. Cirkus navštívil jsem, nepozorován zůstav.

Do vesmíru vysílám zprávu tuto: Je tu voda, Mistr Yoda.

V redakci Váhadla je možné zakoupit čtyřdílný komplet CD s nahrávkou vzpomínek „loutkáře na penzi“ Jana Dvořáka seniora.

Váhadlo 54. Loutkářské Chrudim

Redakce:
Tomáš Komárek, Dominika Špalková, Petr Vydra
Foto: Michal Drtina.
Uzávěrka: 2. 7. 2005 v 2:50
Vychází: 2. 7. 2005 ve 12:00

